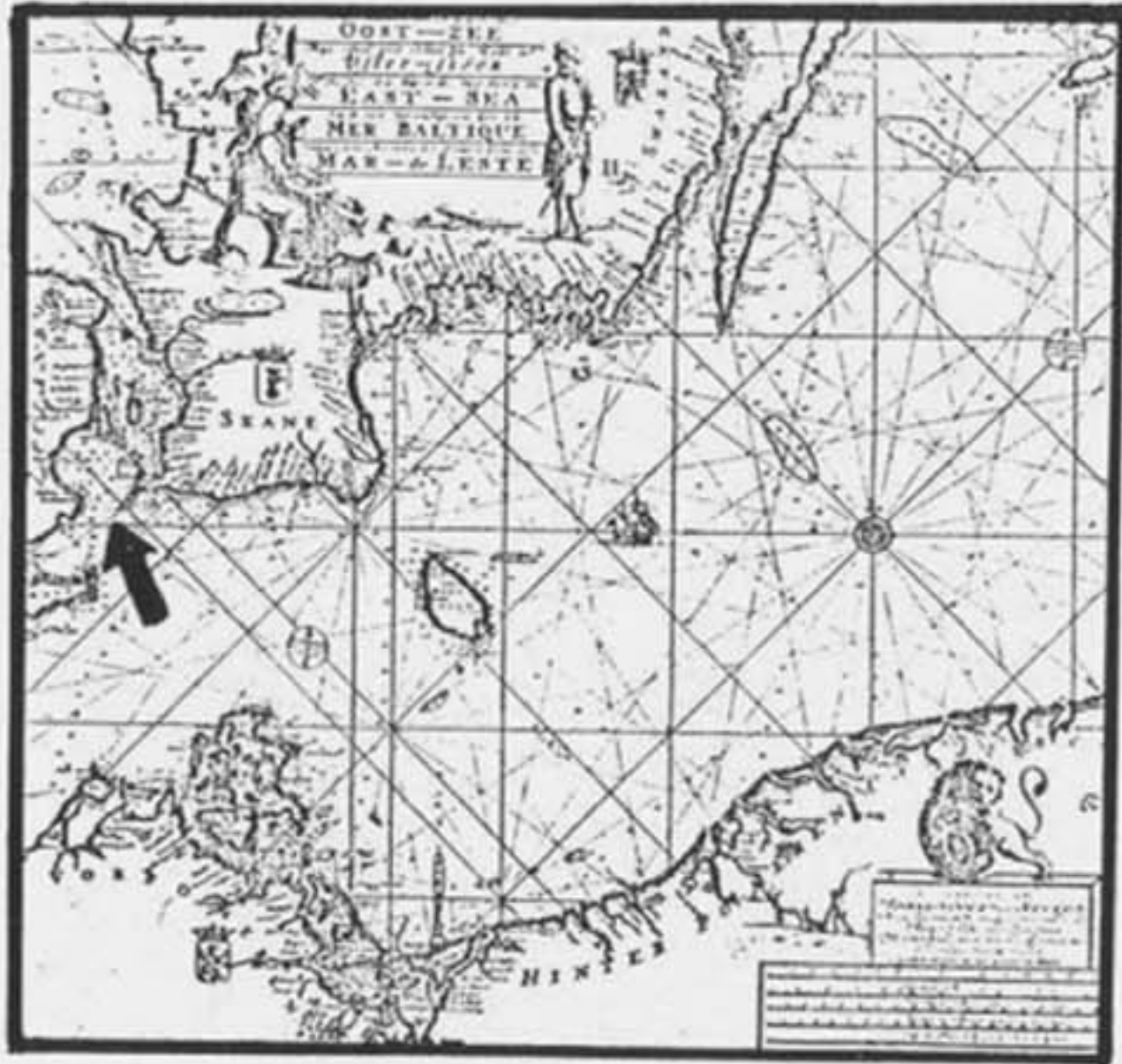

DE ANDRE SLAG I KØGE BUGT

"Slaget i Køge Bugt" er blevet et begreb, de fleste kender. Men hvad der dækker sig bag denne faste vending, husker kun de færreste. Her er historien om slaget, eller rettere: Om slagene.

Der har nemlig været to slag i Køge Bugt. Og det sjove er, at det slag, der oftest omtales og huskes bedst, i virkeligheden fandt sted et stykke ned i Østersøen. Men måske opfattede vore forfædre "Køge Bugt" lidt bredere, end vi gør idag.

Det første, mest berømte slag, fandt sted under en af vore mange krige mod svenskerne, nemlig i "Skånske Krig" (1675-79), og slagets hovedperson har sågar fået plads i vor nationalsang:

"Niels Juel gav agt på stormens brag:

- Nu er det tid!

Han hejsede det røde flag

og slog på fjenden slag i slag.

Da skreg de højt, blandt stormens brag:

- Nu er det tid!

- Fly, skreg de, hver som véd et skjul ..."

Et imponerende stykke krigsbesing. Men det rummer og dækker over flere myter. F.eks. den om, at slaget fandt sted i en brandstorm. Det passer ikke - i virkeligheden blev det udkæmpet i en "bramsejlskuling", dvs. en vind der ikke var stærkere end at man stadig kunne føre de højt placerede bramsejl.

I vores dages benævnelser skete Slaget i Køge Bugt i let til jævn vind, 5-8 sekundmeter ...

EN DØDELIG LUFFEMATCH - Slaget var i virkeligheden en langstrakt affære, der varede det meste af en dag. Første akt formede sig som en dødelig luffematch:

I sommeren 1677 satte den svenske flåde kurs fra Stockholm mod Øresund. Målet var at tilintetgøre den tilsyneladende underlegne danske flåde under admiral Niels Juel og derved vinde søherredømmet især i Øresund. Derved ville de danske tropper, som netop kæmpede i Skåne for at vinde de tabte landsdele tilbage til os igen, blive afskåret og nemme at besejre for svenskerne.

Men Niels Juels danske flåde var underrettet om de svenske skibes komme og ventede på dem, kryd-

sende for små sejl i farvandet syd for Falsterbo.

Ved daggry søndag 1. juli mødtes de to flåder i let til jævn sydlig vind. Krigsskibene lagde sig i to lange slaglinier overfor hinanden, og mens kursen blev sat vestnordvest mod Stevns, begyndte ved 5-6 tiden om morgenen kanonerne at give ild. Første akt var begyndt - den lange luffematch.

Mens de to flåder nærmede sig Stevns, drejede vinden mere om i sydvest - en vaskeægte "skralder" der tvang skibene til at falde til mere nordlig kurs. Men det lykkedes de danske skibe at holde en sådan højde, at den svenske slaglinie til luv ved uændret kurs ville ramme Stevns, mens danskerne netop kunne gå fri. Og sådan gik det.

Ved Mandehoved på Stevns, ud for Sigerslev, gik det svenske orlogsskib "Draken" på grund. Den svenske admiral Horn måtte efterlade hende, dog med 5 andre skibe til hjælp, og så lod han resten af sin flåde kovende og atter stå ned mod Østersøen for at trække Niels Juels danske skibe ud til videre kamp.

Luffematchen var slut - Niels Juel havde bogstavelig talt været ved at luffe fjenden op på land ...

PÅ SPRING - Mens de to lange slaglinier nu vendte for atter at søge udefter, benyttede Niels Juel lejligheden til at flytte sit admiralsflag fra det noget beskadigede "Christianus V" til "Friedericus III". Derpå deltog han i et raskt angreb på det grundstødte "Draken" og modtog dets overgivelse, hvorpå han satte efter fjendens hovedstyrke igen.

Atter lå de to lange slaglinier overfor hinanden, med sydøstlig kurs. Svenskerne til luv, danskerne i læen, slyngende kanonkugler mod hinanden. De danske skibes position var efter datidens kampmåde uheldig: Røgen drev ned mod dem og slørede sigten. Og samtidig kunne svenskerne sende brændende både eller småskibe, "brandere", ned mod dem i håbet om, at de danske skibe ville fatte ild.

Det var et "opslidningslag". Men Niels Juel var på spring efter en chance.